

ЗОРНИЩА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, ОКТОМВРИЙ 1868.

БРОЙ 10.

МЛАДЫЙ-ТЪ ЧЕЛОВЪКЪ.

ЗА НАЧИНЪ-ТЪ.

(Продължение от брой 9-ий).

2. Навъните ся да вършите всички работи съ редъ. Въ редовно-то обръщане на години-ты времена, и на дни-ты и нощи-ты нашъ-тъ Създалъ не само ни е даль благорѣміе да си редовни въ всички-ты си планове и длъжности, но рѣшително ни е показалъ че това е най добрий-тъ начинъ: и въ вършеніе-то на работи чиye намиррамы че тоя начинъ е най добър и лесенъ. Человѣкъ който работи редовно ще свърши много повече отъ каквото и да е работъ: и той ще ѝ направи съ лесотъ и удоволствието къмъ сѫ, и на него, много удивителни. Азъ твърдѣ много ся сумнявамъ да ли има човѣкъ който е свършилъ или може да направи голѣмъ нѣща за себе си или за други безъ да е редовенъ.

Мнозина иматъ че то е единъ ветхъ и простиъ обычай така да ся работи, и млади-ти ся хвалиятъ повече че могатъ скоро да свършатъ единъ работъ, здраво свършена или не, отъ колкото ся хвалиятъ за кое да е друго нѣщо.

Земедѣлецъ-тъ ся хвали че може много скоро да изоре единъ нивъ, и тектонъ-тъ че може много скоро да направи единъ кмѣцъ.

Азъ имамъ да кажѫ само че ако единъ човѣкъ който има тѣжъ дарбъ, направи едно нѣщо както трѣбва то да ся направи, причина-та е защото то е случайно стапало, или защото работата не е могла другояче да ся направи. Такъ можъ

да кажѫ че единъ човѣкъ който е придобилъ силъ да върши единъ работъ скоро, възможно е да съ придобилъ единъ загубъ. Азъ бы щѣхъ хъмъ по да желахъ да работъ редовно и продължително. Колко често чувате човѣци да казуватъ за нѣкого че той върши работъ скоро, и жално е че не може да ѹ свърши здраво! Такожде говорятъ за нѣкого си ученика че той може да напише повече, въ едно опредѣлено време, отъ кой да е другъ ученикъ, но за жалост че той който пишува толкова бързо не може да пише разумно.

Когато чуватъ че единъ земедѣлецъ може скоро да изоре единъ нивъ, знаѣтъ че жетва-та му ще бъде споредъ оранаже-то му: и ако ми кажѫтъ че еди кой си художникъ прави нѣща много бързо, азъ ще ся вардѣ да не купѣ нѣщо отъ него. Когато чуватъ единъ проповѣдникъ да говори че може да съчини едно пѣсенно слово отъ обадъ до вечеръ-тѣ, не си двоесумѣхъ да му кажѫ че трѣбва да го изгори преди да стане вечеръ. Ако има пѣкое злочастие за което съмъ ималъ дълбоко да жалѣхъ, то е че азъ въ младостъ-тѣ си, ся научихъ да върши работъ скоро и не здраво. Че човѣкъ е бързъ въ работъ-тѣ си, не е доказателство че той е готовъ и на време. Единъ бързъ човѣкъ е както лѣсицъ-тѣ кояго ся подприпква съ костенчъ-тѣ жабъ. Ти-лича бързо когато напстинъ търчи, но, като познае силъ-тѣ си, ти си и ся измайва по пѣсть-тѣ; а тежка-та и небърза-та констена жаба държи пѣсть-тѣ си и спечалва побѣдъ-тѣ.

Най слабый-тъ може да свърши много, ако той работи редовно. "Мравкы-ты, които съ като пешоощни людие отъ лътось приготвяте хранъ-тъ си.

Своеволны-ты даваній въ Англії, за распространеніе-то на Евангеліе-то всяких годинъ съ около 70,000,000 гроша. Въ повечето отъ другы-ты мѣста съ толкостъ народоселеніе, едва-и даватъ 15,000,000 гроша. Отъ что е тая разлика? Причина-та не е че тѣ съ по богати отъ другы-ты; защото почти цѣло-то това количес-тво дохoжда отъ сиронасы-ты; чито че тѣ съ по усърдни въ тайъ работѣ. Но тай-на-та е че тѣ работатъ съ редѣ. Всякъ сутрилъ, въ понедѣлникъ, събиратель-ти обыкали малкя-ти си область и събира по двадцать пары отъ всяка фамилії.

Ето единъ припърът. Една сиромашка-
ня шивачка бъше опредълена да събира
за Библий-тъ. Нейна-та област бъше
только съ сиромашка, щото почти всяка
стая, въ всяка къща, содържаваше по
единъ фамилий. Тя скоро събра до сте-
ни спомоществователи и земаше отъ тъх
по двадесет пары въ седмицъ-тъ. Така т
събра повече отъ 23 лири въ единъ година.

Име-то на Ивана Джей всякога ше
е драго на Американцы-ты. Той бѣшъ
славенъ въ всички-ты си работи. Ни
имаше двѣ тайни които произведохъ не
говы-ты големы дѣла и успѣхи. То
имаше редъ въ всяко изѣцо. Той ставашъ
твърдѣ рано и имаше чланове-ты си з
(по европейски) прѣзъ пощъ-та, той прѣ
стануваше отъ дневник-та си работѣ
правеше домашни-та си молитви:
това обыкновенно си зѣгане.

Нѣког отъ наѣ пріятны-ты годинъ въ
дѣтинство-то си прѣмвнахъ у фамиль-
брата вчe, и ако съмъ свиршилъ ишо
добро въ животъ-ть си то е отъ пріимѣръ-
тъ на оизи человѣкъ. Види ми си като
сѣднало въ писарницѣ-та ми много вѣ-
ре прѣди зорѣ-тѣ.

ие прѣди зорѣ-тѣ.
Знахъ че въ едно опрѣдѣлено врѣме
той ставаше, въ опрѣдѣлено врѣме
истрываще элбы-ты си, и знахъ че точ-
чувамъ бѣрзо-то драсканіе на перо-то
му, коего отъ опова врѣме ми бѣше пай-
шигна музика. Той бѣше тогава писарь

на мисіонерско-то съружество, издатель на одно періодическо списание; писваніе всичкы-ты писма и наставленія които ся испращахъ на місіонеры-ты ; также много сило говорешъ за правдина-ты на Индійцы-ты ; и най мајчественно вдига-ше гласъ-ть си проинъ онѣзи държавы, които държехъ робіе въ Съединенны-ты Държавы.

Писна-та които той тръбаше да пише
всекой ден ся набирахъ около осмъ, и
нѣког отъ тѣхъ бѣхъ твърдъ дѣ-
никъ човѣкъ никога не бѣше по за-
грыженъ за фамилій-та си, нито по раз-
говоренъ съ постояннѣтъ потокъ отъ
гости които дохождахъ да ся съвѣтватъ
съ него, нито по чистъ и по точенъ въ-
най малки пѣща, даже и за нареденіе-
то на писма. Азъ съмъ го чувалъ да ка-
зува че нѣмаше ни една книга, която
не бѣше толкоъ добъръ намѣстена щото
да не може изведнѣжъ да ѝ памѣри.

Азъ не могъ по силно отъ колкото
трябва, да въ подъанъ, не само да има-
планъ за работата си којто искате да
вършите прѣзъ денъ-тъ. Това трѣбва да
е най посъдно-то нещо прѣди да си
дѣгнете, за сутринъ-тъ, или първо-то пъ-
що сутринъ-тъ за прѣзъ денъ-тъ. Вие
ще ся зачудите да намѣрите че сте мн-
свиршили ако и да не можахте да
свиршите всичко-то което прѣполагахте.
Азъ мислѫ че ще да е добре всякой
денъ да напишете планъ-тъ за денъ-тъ.
ищатъ ювенилъ причини.

Колко за мене, имамъ доволниъ причини да жадѣхъ че свършвамъ толкова малко, но и това малко щѣше да е много по малко, ако да нѣмахъ единъ плаќ, която всекой денъ ми припомнява нѣща-та кон-качувамъ при писарницата си и много често имамъ важни съветки съ неї.

СВЯЩЕННЫ МАЙМУНЫ И ЧЕЛОВѢКЪ МАЙМУПА.

Има въ Индії села, въ които маймуны-тѣ сѫ на голѣмѣ почестѣ: а пощеже ся почитатъ отъ всички-тѣ Индійцы тѣзи досадителни пріятели, пѣматъ сумнѣніе когато видѣть нуждѣ да сѣѣзжатъ отъ дѣрвія-та, на които живѣхатъ, и до нападанія въ къщи-тѣ на Индійци-тѣ, за да употребѣбать споредъ волѣ-тѣ си всичко що имъ пожеласъ сърдце-то и що имъ ся поще: а Индійци-тѣ не гы възбраниватъ никакъ, по гы оставатъ още и свободни да имъ правятъ всякикви накости и поврѣди.

Има и капища, въ които хранатъ всякой-день съсь стотини маймуны. На много място иматъ по голѣмо стараніе за маймуны-тѣ иже за човѣціи-тѣ. Маймуны-тѣ влизатъ вредъ, покръвихатъ на къщи-тѣ тежатъ отъ тѣхъ, улица-тѣ, пазари-тѣ, градини-тѣ и птища-та сѫ илни съ маймуны които правятъ доста поврѣди. А защо сѫ тѣзи толкозъ учрѣжденія за животни толкозъ досадителни и врѣдителни? Ето що отговарятъ служители-тѣ имъ: "Въ старо време нѣко-гы, единъ страшень исполнитъ, бѣль прѣбѣгнѣлъ въ островъ Цейланъ съ женѣ си, сеги-го убилъ другъ исполнитъ благодѣтель на островъ-тѣ на когото помогнѣли и всички-тѣ маймуны отъ тозъ островъ. Отъ тогазъ Индія като ся избавила отъ исполнинъ-тѣ които ѹжъ утѣснявали, обѣщали бескрайно добромыслie на избавителни-тѣ си." Какво да рече нѣко-гы за онѣзъ, които познаватъ за богове маймуны-тѣ?

Скѣрбнѣ за нѣвѣжество-то на тѣзи бѣдни човѣціи! Не знаѣтъ друго само достойни-тѣ си за опакованіе сусѣрства. Но що може да рече нѣко-гы за онѣзъ, които казнѣватъ, Человѣкъ е маймунна? и въ Христіанско място ся рече че човѣкъ е маймунна усъвѣршенстваніа! Що да отговори пѣкои на таквъзъ кривы мысли? можахи ли забѣлежимъ, че никой никога не е видѣлъ маймунъ прѣобразенъ на човѣкъ, и мысль-та че смы маймуны остава безъ доказателство, додѣ оильтъ не ны увѣри.

Но нека оставимъ това, за да имъ прѣставимъ друго много по увѣрително, противъ тѣзи суетни измѣненія отъ човѣціи, които отъ умни станаха глупаци, такто говори апостолъ Павель, да

сравнимъ свидѣтелство-то на Писаніе-то. "Богъ направи човѣлька по образъ-то и по подобие-то си." Нищо по просто, нищо по хубаво, нищо по ясно отъ туй. Колко голѣни истини не ся съдържаватъ въ малкото тѣзи рѣчи! Богъ—създанието—и човѣкъ които е истинна корона на дѣла-та Божія, които различа много отъ други-тѣ създания, защото носи самий-тѣ този образъ Божій и подобие-то на Създателя си. Но тозъ образъ Божій ся измѣни отъ грѣхъ-тѣ, и човѣкъ загуби собственность-тѣ на благородието си. Не е оиз скотъ, които ся е въ высилъ въ чинъ-тѣ на човѣціи-тѣ, чрѣзъ разны усъвѣршенстванія. Ози човѣкъ е, които чрѣзъ паденіе-то си унизи ся и стана приличенъ на безсловесни-тѣ животни. Съсь всичко туй образъ-тѣ Божій е силенъ и трѣбва да остава въ човѣка. Иисусъ Христосъ исплати чрѣзъ скъноцѣніе-тѣ си кръвь заплатъ-тѣ за грѣхъ-тѣ.

За това образъ-тѣ Божій ся възвѣрихъ въ човѣка чрѣзъ Иисуса Христа, и направи го пакъ по подобие-то на Създателя му съ посрѣдствованіе-то на Иисуса Христа, наꙗбрвамъ пакъ правда-тѣ и съвѣтъ-тѣ, които бѣхъ загубили заради грѣхъ-тѣ. Таквъзъ сѫ голѣни-тѣ и священни-тѣ истини, които тури Свято-то Писаніе противъ суетни-тѣ измѣненія на една, туй да речемъ, лъжливъ философъ.

Ако ны смирява слово-то Божіе, това става за да ны възвѣси още повече. Ако ли пакъ то ни показва величинъ-тѣ на растѣніе-то ни, туй става за да усѣти по чувствителни пуждѣ-тѣ за единъ Спасителъ. О вы, които не знаете нищо за онѣзъ подъ земль-тѣ! вы, на които имати една луча, която дохожда отъ горѣ не просвѣщава душа-тѣ ви! вы, които нищо не възвѣшава, не утѣшава, и не укреплява въ срѣдъ грѣхове-тѣ и попеченията, въ срѣдъ подвизы-тѣ и бѣдствията на животъ-тѣ ви! кажете, щете ли да ся спасите? Щете ли да избѣгнете нацѣло отъ казнь-тѣ, които вы устрашава; щете ли да избѣгнете отъ мъзда-тѣ на грѣхъ-тѣ, сирѣть отъ вѣчнѣ-тѣ смирѣ? Щете ли да живѣте вѣчно при Бога въ небесно благополучиѣ и въ таквъзъ славѣ и веселіе, които не може нѣко-гы да сравни съсь злаощастія-та на тукашніи-тѣ животъ? Искате ли го? — Добрѣ:

можете да го сторите. Прощеніе-то, мирътъ, спасеніе-то, вѣчный-тъ животъ, по добри-тъ и по скажоцѣни-тъ дарове, които дава Богъ на най любезны-тъ си, приносить ся вамъ, какви и да сте. Иисусъ прѣтърѣ, умрѣ на крестъ-тъ, понесе безчестіе, за да не теглижъ ный: самъ ся принесе Богу като *благовонна жертва*. Той святый-тъ, праведный-тъ, за настъ неправедны-тъ, грѣши-тъ, всичко що прѣтърѣ, быде заради настъ, ако ный вѣрвами въ него. Самъ испълни законътъ Божій и святость-та му става наша святость, ако пріемемъ ный тѣзъ жертвъ, като принесемъ за очищениe на наши-тъ грѣхове. Той тогазъ земя грѣхове-тъ ни, и дарува ни правдѣ-тъ си. Въ него и самого намѣрва душа-та ни всичко нѣщо, отъ което има нужда. Той е тайна-та на Божій-тъ любовь, — на любовь толкозъ голѣмъ, и толкозъ дѣлбокъ, щото нито и сами-тъ ангели, които јш гледатъ въ всичкѣ-тъ пейзаж величинъ, могатъ да јш измѣрятъ.

ГОРИЛА.

Горила-та е единъ видъ маимуна която най много отъ сако друго животно, прилича на човѣка, и е отъ сички-тъ маимуны най умна. Когато си исправи права, высочина-та ѝ е обикновено повече отъ два и полъ лакта: има мыщици дълги и аки, и зѣбы остры и страшни.

Горила-та е туземка на срѣдоточи-тъ Африка и бѣше позната на прочутый-тъ французинъ естествоисторикъ-тъ Кювiera. Урангутанъ-тъ и Кымпанизъ-тъ бѣхѫ по-звани; но и двата тѣзи вида сѫ много по-долнi отъ Горилъ-тъ и споредъ умнотъ-

тѣ и споредъ *Историята на човѣка* силъ.

До завчера май много малко знаехъ за това любопытно животно; защото живѣи-тъ отъ онѣзи страни толкозъ си боежъ отъ тогози *кошмаръ* човѣкъ, щото го оставахъ да прави както ще по-инви-та имъ и по-кающъ-тъ имъ. Но прѣди нѣколко годинъ Европейци обходители убихъ нѣколко и хванахъ малки-тъ имъ и тѣй станъ познато това животно и начинътъ на живота му. Горила-та е, както и човѣкъ, всеядка, и е толко небоязлива, щото напада и на самий-тъ лъвъ — сло-нѣ-тъ зарали като скочи на вратъ-тъ му и го удри по главъ-тъ съ дърво, което носи за това памѣренie; и само това жи-

вотно е, освѣнъ човѣка, което употреблява дръво за да бие съ него. На човѣческо лице не напада, само въ редки обстоятелства; обыкновено прѣчаква възлѣза на дърво при отдалечени птици, и ако си случи да замине отъ тамъ само единъ човѣкъ, хваща ся съ рѣцѣ-тъ за дърво-то, и като висне хваща го съ краката за гърло-то, и като го удави, гоша-ва ся отъ трупъ-тъ му. Горила-та употреблява крака-та си като рѣцѣ, защото ся много лесно вѣжъ и лесно може да хваща съ тѣхъ нѣща и да си улава съ тѣхъ за дървя-та.

Горила-та колко и да е умна, не може да ся тури въ число-то на *словесны-тъ сѫщества*, сирѣчъ да ся нарече човѣкъ; защото е лишена отъ говореніе. Приказватъ онѣзъ дѣто сѫ научили правы-тъ ѝ, че много обича топлайнъ, и за това когато напѣри огнище, сѣдиува при него, и колкото ся смалява огнь-тъ, толко ся притегла поблизо, додѣ загасне съвсѣмъ огнь-тъ, и тогазъ си отива оскърбена; но никога не си смыслива да тури дърва да си расхване огнь-тъ.

Колкото отъ читатели-тъ ни отидѣтъ вѣкога въ Лондръ нека нагледатъ прочутый-тъ Британскъ музей и тамъ ще видятъ Горилы балсаносаны; защото не сполучихъ до сега да увардятъ ни единъ живъ.

Колко благодарни трѣбва да смы на Бога ный човѣци, че не ны си направилиъ както Горилы-тъ; но ны обдарилъ съ словесность и съѣсть за да го познавамъ и да му служимъ и да имамъ причастіе съ него чѣрезъ духъ-тъ си!

ЗА ТЪМНИЦЫ-ТЪ.

Началникъ-тъ на главни-тъ тъмницѣ на осаждени-тъ въ Масачусецъ въ Америкѣ казва въ изложеніе-то си на заминаж-тъ годинъ че число-то на затворници-тъ въ онѣзъ годинъ възлизало до 534 души, отъ които четири-тъ петини были осаждени заради злоторсства направени отъ пинство. Най старый-тъ отъ злодѣйци-тъ бѣль на 63 години, а най младый-тъ на 16.

Години-тъ разноски на тѣзи тъмници възлѣзы около 100,000 талара: а отъ работанія-та на осаждени-тъ извадили 123,697 тал. така останала чиста придо-бивка на община-тъ 23,697 тал.

Запирание-то въ Америкѣ не е просто за извршаніе-то на наказаніе-то, но гледа и за улучшеніе-то на осуждены-тъ, щото слѣдъ свѣршъкъ-тъ на наказаніе-то му, да излѣзе изъ затворъ-тъ промѣнѣ на добъ гражданинъ и полезенъ на община-тъ. За сполукъ на това памѣреніе, правительство-то ся старае, щото праздность-та, тази майка на всички-тѣ злины да си исхвъри, и неученіе-то и недоброправіе-то да ся измѣнѣтъ изъ земѣ-тѣ имъ.

Всяка тьмница (затворъ) има ода съ добръ въздухъ и чисты за упазваніе на здравіе-то на осуждены-тѣ, и широки стаи за работеніе, въ които осуждены-тѣ работатъ въ опредѣлено време, и зематъ всякой соразмѣрно заплатъ за работеніе-то си.

Слѣдъ исчестваніе-то на разноски-тѣ за живѣяніе, соразмѣрио-то количество пары на всакой затворници, полага ся всяка седицца въ особна банка; та, кога осуждены-тѣ излѣзе изъ затворъ-тъ, не само знае едно полезно художество, но има спечалено за себе си и едно доволно количество пары, за да ся храни добъ си памѣри иѣкой честенъ доходъ за прѣнитаніе. Това отеческо стараніе на Американско-то Правителство не ся ограничава само въ вещественно-то добро на осужденици-тѣ, но ся распространява и въ умствено-то и нравствено-то, — въ образованіе-то на характеръ-тъ и развитието на умъ-тъ. За това има въ затворы-тѣ чинни училища, дѣто неучени-тѣ учатъ по нужды науки: а още книгохранилищи обогатени съ много книги епистемоницески, исторически, художни-достописи-тѣ си за оплакваніе сушѣрства. Но що може да рече иѣкой за онѣзи, които казватъ, Человѣкъ е маймуна? и въ Християнско място ся рече че человѣкъ е маймуна усъвѣршенствована! Шо да отговори иѣкой на таквъзъ кривы мысли? можахи да забѣлжимъ, че никакъ никога не е видѣлъ маймунъ прѣобразенъ на человѣкъ, и мысъ-та че симъ маймуни остава безъ доказателство, добъ опытъ не имъ увѣри.

Но нека оставимъ това, за да имъ представимъ друго много по увѣрително, противъ тѣзи суетни измысленія отъ человѣци, които отъ умни станжки глупа-ви, факто говори апостолъ Павелъ, да

ратъ въ Недѣль у Божественный-тъ храмъ който е въ затворъ-тъ, за богослуженіе и слушаніе на проповѣданіе-то евангелско. А слѣдъ плодне събиратъ ся пакъ въ недѣло-то училище, дѣто върху единъ часъ споредъ класове-тѣ и споредъ силы-тѣ си издирватъ, испытватъ и ся учать отъ Свято-то Писаніе: а остатъкъ-тѣ отъ день-тѣ всички-тѣ прѣминуватъ съ про-читаніе и разговоръ, и по Боголюбиви-тѣ между тѣхъ иматъ дозволеніе да ся съ-биратъ въ особно моленіе Богу. Странна настинѣ бы ся чула въ уши-тѣ на читателя рѣчъ-та *благочестивъ* когато ся прилага на злодѣйци; но е истинѣ че иѣкой отъ изящни-тѣ священнопроповѣдници, споредъ благочестіе-то и знанія-та, научихъ ги да обычайтъ Бога отъ все сърдце и душа и ближній-тѣ си както себе си въ затворы-тѣ, дѣто чрѣзъ про-повѣданіе-то, отъ голѣми гонители ста-нахъ, както Павелъ иѣкога, голѣми за-щитители на Християнски началии правила.

ПРИЗНАТЕЛСТВО НА ЕДИНЪ ИНДІЕЦЪ.

Единъ туземецъ Американецъ, или Индіецъ, слѣдъ населеніе-то на място-то отъ Европейци, намѣрилъ ся единъ ве-черъ вънъ отъ една страннопрѣемницаж (ханъ). Ози Индіецъ билъ добъ ловецъ, но онзи денъ не билъ убиенъ нищо; ио-лилъ ся прочее на страннопрѣемка-тѣ да му приготви иѣщо да яде и обѣщава-ся да плати когато спечели.

Но както ся обычайно случава, страннопрѣемка-та не само не му дала да яде, но го натоварила и съ укоръ, щото бѣд-ный-тѣ Индіецъ макаръ че уморенъ и гла-денъ понуденъ билъ да си отиде, и ве-онъзъ подъ земѧ-тѣ: вы, на които на-ти една луча, която дохожда отъ горѣ не просвѣщава душа-тѣ ви! вы, които нищо не възвышава, не угѣшава, и не у-крѣнава въ срѣдъ грѣхове-тѣ и попеченія-та, въ срѣдъ подвизы-тѣ и бѣдствія-та на животъ-тѣ ви! кажѣте, щете ли да ся спасѣте? Щѣте ли да изѣгнете нацѣло отъ казнь-тѣ, които вы устрашава; щете ли да изѣгнете отъ мъзда-тѣ на грѣхъ-тѣ, сирѣчъ отъ вѣчнѣ-тѣ смърть; Щете ли да живѣете вѣчно при Бога въ небесно благополучие и въ таквъзъ сла-ви и веселie, които не може иѣкой да сравни съзъ злаощестія-та на тукашній-тѣ животъ? Искате ли го? — Добръ:

ло Божие-то Промысление да направи едно человѣколюбиво дѣло, по че и укорила зѣлъ злаощастіе-то на бѣдныи-тѣ оногозъ Индіецъ; бѣше обаче инициало врѣме-то за оправдание-то на зло-то. Който прѣстъпва законъ-тѣ на человѣколюбіе-то, ако не прѣтыри друго наказаніе, нека еувѣренъ че усѣщаніе-то на срамъ-тѣ ще го сльдува.

Слѣдъ малко годинъ благодѣтель-тѣ на онзи Индіецъ былъ хванѣтъ пѣнникъ отъ иѣкои Индійцы и закардили го въ Канадѣ дѣто имъ было сѣдѣло колѣно-то. Тутакси като стигнахъ таинъ, едини думали да го убийтъ, а други не. Като мыслили още какво да сторятъ съ него, едини стара же на станала и искала да ѝ дадѣтъ пѣнникъ-тѣ да го земе за посыненикъ вѣсто сына си който былъ загинахъ на бой. Искаше-то ѝ ся извѣрило и человѣкъ-тѣ пѣнъ съ радостъ заведенъ былъ въ колибѣ-тѣ на вдовицѣ-тѣ, дѣто живѣяла като неинъ сынъ и работала за неї.

Слѣдующее-то лѣто като ся напрѣвралъ самъ въ единъ гѣстакъ и сѣкъль дѣрва за дома си, единъ Индіецъ, непознатъ нему, дошелъ при него и го молилъ да иде въ единъ опрѣдѣленъ день на едно място което му показалъ: той ся обѣщаъ на исказаніе-то му, но не безъ сумнѣніе да не бы кроилъ иѣкое зло за него. День-тѣ дошелъ, и страхъ-тѣ му былъ толкозъ голѣмъ, што не дѣрзахъ да отиде на опрѣдѣлено-то място. Но понеже непознатый-тѣ Индіецъ го посѣтилъ и вторый путь и поменялъ му исто-то моленіе, обѣщаъ му ся че ще отиде, и тойзи путь увардилъ обѣщаніе-то си; а като стигнахъ на опрѣдѣлено-то място, напѣрихъ Индіецъ-тѣ че приготвилъ фишещи, двѣ пушки и два ямурлука, и му заповѣдалъ да земе отъ тѣзи иѣща по едно и да го слѣдва, което и сториъ безъ прѣкословіе. Така ходили, и днѧ си промышлявали хранѣніе чрѣзъ ловъ, а поща си кладали огнь и спяли при него, безъ да си говорять единъ на другъ ишо една рѣчъ! Слѣдъ много дни стигнахъ на послѣ на едно бѣдро, отъ което можали да видятъ разны камчи въ срѣдъ едно обработено място. Индіецъ-тѣ тогазъ отворилъ уста та попытахъ чужденеца дали знае онуй място, — Знахъ, отговорилъ той, — място-то е на мое-то рожденіе. — Сега, рекъ дивый-тѣ, азъ съмъ злополучный-

тѣ онзи Индіецъ, когото ты иѣко гости въ странопріимицѣ-тѣ на това село. — Сега та моліжъ, иди си съ миромъ въ камъ-тѣ при родъ-тѣ си!

Помислѣте какво трѣбваше да е было зачудваніе-то на онзи человѣкъ, и колко поучителни трѣбвада сѫ таквизъ примѣри на синца ни, а наѣ много на дѣца-та, што да си навыкнатъ отъ рано на благодѣяніе, което ина мѣздовѣздаяніе-то си и на тойзи свѣтъ и на онзи.

ЖЕНА-ТА.

Дѣщero на пожеланіе-то, слушай уроци-тѣ на цѣломудріе-то: зарѣчанія-та на истина-тѣ нека запишасть прѣзъ дѣшина-тѣ на сърдце-то ти; и тѣй съ душевно-то си украшеніе ще становѣшь по хубава да саѣтишь повече: и когато ся отгрѣси цвѣтъ-тѣ на хубость-тѣ ти, ще ти останатъ благодати-тѣ. Въ цвѣтъ-тѣ на вѣрастъ-тѣ ти, въ пролѣтъ-тѣ на дни-тѣ ти, като та гледатъ маже-тѣ ще ся веселатъ, и естество-то скрытомъ ще ти тѣлкува погледи-тѣ имъ; но варди ся тогазъ отъ лъстивы-тѣ имъ разговоры; упази добрѣ сърдце-то си, и не внимавай въ изманителии-тѣ имъ приказванія.

Помни че си създадена да си съдружинца (ортакъ) на маже-тѣ, а не робъ на страсти-тѣ му; не само да испѣлявашъ желанія-та му, но и да го утѣшавашъ въ мѣчнотіи-тѣ му и въ тегленія-та му, да му помагашъ въ благополучіето му, и да направишъ щастіе-то му подобро чрѣзъ голѣмъ-тѣ си добрии и сладкорѣчіе-то си.

Жена-та, която спечеля сърдце-то на мажа си, царува въ него, и прѣклана го на любовь. Его ишо; ти ходи *тихо, говори тихо* и съ благоправіе, незлобива въ душѣ-тѣ си, честна въ лице-то си. Рѣчи-тѣ ѹ трѣсятъ всякога работи: позѣтѣ ѹ не тичатъ тукъ тамъ. Обличена е съ чистотѣ, въспитана съ въздържаніе: сиреніе то и цѣломудріе-то плетѣтъ около главъ-тѣ ѹ вѣнецъ на славѣ. Гласть-тѣ на думы-тѣ ѹ влизи сладко въ уши-тѣ; слѣдъ медъ тече изъ уста-та ѹ. Благопристойность и синходителство владѣятъ въ всички-тѣ ѹ разговоры. Покорность и послушаніе сѫ уроци-тѣ, споредъ които управи живѣяніе-то си; миръ и благополучіе е възмѣздіе-то ѹ. Цѣломудріе то върви прѣдъ пеѧ, добродѣтель-та съ

при неіж. Простосърдече и незлобие свѣтять въ очи-тѣ ѹ; разсажденіе владѣе въ думы-тѣ и въ работы-тѣ ѹ. Невъз-държный-тѣ іхъ почита и не дѣрае да продума рѣчъ прѣдъ неіж.

Когато ся старае клевета-та да укори неправедно честь-тѣ на другого, тя го защищава; ако ли не може да го защити, мълчи си. Понеже има почтенность на сърдце-то си, не мысли зло на други-тѣ. Блаженъ който іхъ земе за женѣ на себе си! Блаженъ който ще ѵыка: майо! Тя гледа добро-то управление на къща-тѣ, и тамъ царува миръ и любовь; заповѣдва съ думѣ и слушатъ іхъ домашни-тѣ ѹ. Става сутринъ, гледа си кашни-тѣ работы, и на всякого отъ домашни-тѣ си дава особихъ-тѣ му работж. Всичко-то ѹ наслажденіе е да ся старае усердно за домашни-тѣ си работы, само въ тѣхъ си упражнява; въ домъ-тѣ ѹ гледа иѣкай всякога крайни чистотаж, и добро устроеніе. Благоразуміе-то, съ което управлява кашни-тѣ си работы докарва честь на мажъ-тѣ ѹ, който ся радва въ себе си като слуша похвали-тѣ за неіж отъ свѣтъ-тѣ.

Сама тя излива мудрость въ души-тѣ на челидъ-тѣ си споредъ добрый-тѣ си примѣръ дава имъ добры иравы. Дума-та що излази изъ уста-та ѹ законъ е на тѣхъ. Движеніе-то на очи-тѣ ѹ е непрѣстапна заповѣдь. Едва изрича, и слу-гы-тѣ фъркатъ на заповѣди-тѣ ѹ; къва имъ и тѣ извѣршватъ заповѣданіо-то; а сладкий-тѣ и синходителни-тѣ ѹ начинъ дава имъ крила. Въ благополучие ся гордѣ: а търпѣніе-то ѹ помага да не запре въ нещастія-та. Чрѣзъ свѣтъ-тѣ си облекчава тежкостн-тѣ на иаха си; съ радость приима участіе на неспосрѣщанія-та му, утѣшава болкы-тѣ му. Ту-ра надежды-тѣ му на себе си, и той на-мѣрва утѣшеніе. Блаженъ онзи комуто е тя жена! блажено онова чедо на което е тя майка!

ЗА ДЪЦА-ТА.

НЕ ДОБРА-ТА ЗАПЛАТА.

Едно сиромашко момче отишо та ся приставило като слуга при единъ господарь търговецъ, който бѣлъ нечестенъ човѣкъ и искалъ да накара момче-то да излѣгва купувачи-тѣ, и да имъ казва че стока-та е

добра като тя не была добра, и въ мѣркы-тѣ и теглилки-тѣ ексикъ да дава, но момче-то му казало: "Това азъ не можа да направи, господарю."

Отговорилъ господарь-тѣ му, "Ако не слушашъ каквото азъ ти казвамъ, не си за мене момче."

Като е тѣй трѣбва да ти оставъхъ, отговорилъ момче-то, и станало та отишо при майкѣ си и казало ѹ, Майо, оставихъ иѣсто-то си."

"Защо остави иѣсто-то си, сънико," попытала сиромашкыя-та, господарь-тѣ ти строгъ ли е?

"Не," рекло момче-то, за мене е добръ. "Не обычаши работъ-тѣ?" попытала майка му.

"Заплата-та не ми ареса," отговорило момче-то замыслено. Господарь-тѣ ми мя караше да съгрѣшавамъ; а знаѣ че "заплата-та на грѣхъ-тѣ е смърть." Рим. 6; 23.

Колко обычамъ азъ онова момче! Да бѣхъ го видѣлъ азъ, щѣхъ да го приг҃рѣхъ при сърдце-то си. То познаваше че лъжа и измама е грѣхъ. То ишаще юначество да отхвърли сегашн-тѣ печалби що става отъ грѣхъ, защото бѣдѫща-та заплата е смърть. Благородно момче! Отъ таквызи момчета ставатъ граждани-тѣ конто сѫ полезни на народа си и сѫ за честь и похвалѣ на отечество-то си. Огъ таквызи момчета ставатъ благодѣтели-тѣ на свѣта, защитници-тѣ на право-то и поборници-тѣ противъ злого-то. Отъ таквызи ставатъ добри човѣци конто жертвуватъ себе си за совѣсть-тѣ си и за ползъ-тѣ на човѣци-тѣ.

Дѣца, помѣтѣ, колко и да е голѣма печалба-та въ-единъ работѣ, какъ ако иша въ неіж грѣхъ, остави-їхъ, не дѣлите іхъ хваша; защото заплата-та на грѣхъ-тѣ е смърть.

ЕДИНЪ СТИХЪ ОТЪ ЕВАНГЕЛЕ-ТО ЗА ДЕСЕТЬ ПАРЫ.

Едно дѣто чуло иѣкога, че десетъ па-ры стигатъ за напечатаніе на единъ стихъ отъ Евангеліе-то на чуждъ языкъ, молнио майкѣ си да му дозволи да внесе десетъ-тѣ си пары за това свое напищеніе. А като го попытали, Кой стихъ бы по харесало, отговорило: "Защото толкозъ възлюби Богъ свѣтъ-тѣ, щото даде Сына си единород-ний-тѣ, за да не погише всякой койго

върва въ него, но да има животъ вѣчный." Йоан. 3 ; 19.

Вѣроятно иѣкои отъ читатели-тѣ усмихнати да сѣ рекли: "А какво добро може да направи единъ малъкъ стихъ отъ Евангеліе-то ? на тѣхъ отговори чрезъ слѣдующее-то събитие.

Г. Каррей, епископъ и мисіонеръ въ Индії, прѣди да научи языкъ-тѣ навыки, бѣлъ да пише стихове отъ Евангеліе-то и да ги раздава на хора-та. Единъ денъ като сѣдѣлъ въ кѣщъ-тѣ си и си почивалъ въ часове-тѣ на прѣвъходнѣ-тѣ горещина, повыкали го да нагледа единого селянина боленъ, който, тутакси като го видѣлъ извикаль: "Познавашъ ли мя, господине, ?" "Не, не ти познавамъ," отговорилъ епископъ-тѣ. Имашъ право," отговорилъ болни-тѣ Индіецъ, "прѣди четири години когато ты заминуваше прѣзъ това село даде ми парченце-то отъ тѣзи хартии на което е написано, "Защото толко възлюби Богъ свѣтъ-тѣ" и пр." Тогазъ азъ бѣхъ идолопоклонникъ, но тѣзи рѣчи станахъ причина да испытамъ за Христіанство-то и да повѣрвамъ въ Христа; и сега умирамъ Христіанинъ." Ето що прави едно речениe отъ Евангеліе-то.

ЗА ПОТАССѢ-ТѢ.

Подъ им-то Потасса разумѣвамъ едно солено тесто, което ся придобыва чрезъ измываніе-то на пепелъ-тѣ. Ако изгори иѣкой саденія, буринъ, искъ дървія, търпіе, копривы, прѣцини отъ лозе, (само отъ гнили дърва не быва), ставатъ из пепель: и тозъ пепелъ ако си омые съ водѣ, става жидкостъ, която като ся изсуша въ жалѣзни котлы, става сухо тесто, което е изъ напрѣдъ черно, а послѣ ако ся изгрѣе става бѣло. Понеже въ Българіѣ пролѣтно време изникнуватъ вредъ много търие, които оставатъ, както всякий знае, вынѣгы непотрѣбни, могла бы тази промышленность да ся введе въ Българіѣ, и да отвори работѣ на много человѣци както ся върши въ по многото страни на Европѣ. А отъ тѣзи произведения придобывать доволи количества пари, защото потасса-та е потрѣбна за много работы, а особно, тя е основание на сапунотвореніе-то и на стъклотвореніе-то. Освѣнъ туй, и много други художници, за примѣръ бояджи-тѣ иматъ потрѣбъ отъ потасса. Между тѣзи саденія има

разлика споредъ количество-то на пепель-тѣ както и на потассъ-тѣ която ся обима въ него: така за прим. 1000 оки стволове отъ кукурузъ даватъ 88 оки пепель, и въ него ся обима 18 оки потассъ. 1000 оки прѣцина дава 24 оки пепель въ който ся обинатъ 5 и поль. оки потасса. 1000 оки пеличи дава 97 оки пепель, който обима 73 оки потассъ. 1000 оки коприва като ся изгори дава 25 оки пепель който обима 10 оки потассъ. А 1000 оки търпіе слѣдъ изгаряне-то даватъ 40 оки пепель, въ който ся обима 5 оки потасса. Понеже ся продава една ока потасса отъ 6 до 8 гроша, всякой види че употребление-то на таквици непотрѣбни саденія докарва доволенъ доходъ, и добро бы было да ся съставятъ фабрики за таквици произведения тамо дѣто ся намѣрватъ много речени-тѣ бурами.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

"ПОМИТЬ МЯ."

1 Любовь-та ся награждава,
Не остави безъ мъзджъ;
Колко радость причинява
Вѣтрѣ въ наши-тѣ сърдца
На приятель
На другаря близкость-та !

2 А какъ грѣши-тѣ да хвалятъ
Униженъ-ть за тѣхъ,
Който дойде да искупи
Людие-тѣ си отъ грѣхъ,
Да избави
Отъ погибелъ и отъ страхъ ?

3 Прѣзъ доль-тѣ на смирти съника
Той да ми сѣ готовъ;
Накъ въ послѣдни-тѣ му думы
Всичко пълно сѣ любовъ.
Колко сладостъ
Въ думы-тѣ "Помиьте мя" !

4 Да ти помнимъ ли, Іисусе, —
Любовь-тѣ ти и смирти-тѣ ?
Може ли да ся напише
Върху наши-тѣ сърдца
Друго име ?
Да не бѣде никога !

Притежателъ на вѣстника и на печатницѣ-тѣ
А. Минасянъ, у Джамъ-ханъ.